ଅବକାରୀ ବିଭାଗ

4.1 ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କୋଭିଡ୍ ଫିରେ 75.07 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି

ମାଦକ ପାନୀୟର ଖୁଚୁରା ଦୋକାନଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ମାନୁଆଲ ଭାବେ ପରିଚାଳିତ ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟରଗୁଡ଼ିକର କାରସାଦି ହେତୁ ସରକାର 75.07 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଲେ ।

ଅବକାରୀ କମିଶନର, ଓଡ଼ିଶା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କଲେ (ନଭେମ୍ବର 1998) ଯେ ଅବକାରୀ ଅଫିସର-ଇନ୍-ଚାର୍ଜ (ଓଆଇସି) ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟରର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଚିତ୍, ଯେଉଁଥିରେ ମଦର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର (ହ୍ୱିସ୍କି, ରମ୍, ବିୟର ଇତ୍ୟାଦି), ବ୍ରାଣ୍ଡ-ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ଆକାର ବିଷୟରେ ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ସାମିଲ ଥିବ ।

ଅବକାରୀ ବିଭାଗ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶ ଅନୁଯାୟୀ (ମଇ 2020) ରାଜ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ବିଦେଶୀ ନିର୍ମିତ ବିଦେଶୀ ମଦ, ଭାରତୀୟ ନିର୍ମିତ ବିଦେଶୀ ମଦ, ବିୟର ୱାଇନ ଏବଂ ପିଇବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାନୀୟ ଉପରେ ସର୍ବାଧିକ ରିଟେଲ୍ ମୂଲ୍ୟର 50 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କୋଭିଡ୍ ଫି ଲାଗୁ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ମଜାରି କଲେ (ମଇ 2020) । ଏହି ଅଧିସୂଚନା କୋଭିଡ୍-19 ମହାମାରୀର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଭାବରେ ଦୁଇ ମାସର ବନ୍ଦ[97], ହେତୁ ଅବକାରୀ ରାଜସ୍ୱର ଆଶା କରାଯାଉଥିବା କ୍ଷତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଏସ୍ ସି ଙ୍କ 24 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ଠାରୁ ବ୍ୟବସାୟ ପାଇଁ ମାଦକ ପାନୀୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ପାଇଁ ଲାଗୁ ଥିଲା । ଯେଉଁଥିରେ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ପାଖରେ ବିକ୍ରି ହୋଇନଥିବା ଷ୍ଟକ୍ ମଧ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଅବକାରୀ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ମଦ ଦୋକାନଗୁଡ଼ିକର ଷ୍ଟକ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଏସ୍ ସି ଏ ଫି ଆଦାୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ (ଅପ୍ରେଲ ଏବଂ ଅକ୍ଟୋବର 2022), ଅଡିଟ୍ 21 ଟି ଜିଲ୍ଲା ଅବକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା 1,378 ଖୁଚୁରା ମଦ ଦୋକାନର ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟର ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା । ଏହି 1,378 ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟର ମଧ୍ୟରୁ 108(7.84 ପ୍ରତିଶତ) ଅଡିଟ୍ ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା (108 ରିଟେଲର୍‌ଙ୍କ ତାଲିକା, ଯେଉଁମାନେ ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟର ପ୍ରଦାନ କରିନ ଥିଲେ ***ପରିଶିଷ୍ଟ 4.1*** ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି) । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଅଡିଟ୍ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟଗୁଡିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ:

1. ଖୁଚୁରା ଦୋକାନଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ବ୍ରାଣ୍ଡ ୱାରୀ ଏବଂ ଆକାର ୱାରୀ ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟରର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ହୋଇନଥିଲା । ଖୁଚୁରା ଦୋକାନଗୁଡ଼ିକର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଅବକାରୀ ଅଧିକାରୀମାନେ ଏଭଳି ତଥ୍ୟର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ବାଧତାମୂଳକ କରିନ ଥିଲେ । ମଦ ଦ୍ରବ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ବୋତଲର ବ୍ରାଣ୍ଡ ଏବଂ ଆକାର (ମିଲିରେ) ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ତେଣୁ, ବ୍ରାଣ୍ଡ ୱାରୀ ଆକାର ୱାରୀ ରେଜିଷ୍ଟରଗୁଡ଼ିକ ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ ନକରି, 24 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ସୁଦ୍ଧା ବନ୍ଦ ସମାପନ ଉପରେ ଆଧାର କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ପାଇଁ ଲାଗୁ ଏସ ସିଏଫ୍‌ର ସଠିକ୍ ପରିମାଣ ଆଦାୟ କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନଥିଲା ।

2. 1,025 ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟର ମଧ୍ୟରୁ 716 (69.85 ପ୍ରତିଶତ), ରେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ସଂଶୋଧନ, ଲେଖା ଉପରେ ପୁନର୍ବାର ଲେଖିବା ଏବଂ ପ୍ରବିଷ୍ଟି ଗୁଡ଼ିକରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା, କିମ୍ବା ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୃଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକୁ ତାଜା ପୃଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ବଦଳାଯାଇଥିଲା (***ପରିଶିଷ୍ଟ 4.2***) । 716 ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟର ମଧ୍ୟରୁ 28 ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ/ ତାଜା ପୃଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକର ସନ୍ନିବେଶ ହେବାର ଉଦାହରଣ ଅଛି, କିମ୍ବା ସମ୍ଭବତଃ ଲେଖା ଉପରେ ଅତ୍ୟଧିକ ପୁନର୍ବାର ଲିଖିତ/ ସଂଶୋଧିତ ପୃଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବଦଳାଇ ଦିଆଯାଇଛି (***ପରିଶିଷ୍ଟ 4.3***) । ଏହିପରି, ସଂଶୋଧନ, ଲେଖା କାଟି ଲେଖିବା। ଏବଂ ପୃଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକର ପୁନଃ ସ୍ଥାପନ ପ୍ରଭାବ ଏହା ହେଲା ଯେ 24 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ସୁଦ୍ଧା ରେକର୍ଡ ହୋଇଥିବା ଶେଷ ଷ୍ଟକ୍ ବାଲାନ୍ସ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନଗଣ୍ୟ ଥିଲା ।

---

[97] 24 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ରୁ 24 ମଇ 2020

3. ଖୁଚୁରା ଦୋକାନଗୁଡ଼ିକରେ ଷ୍ଟକର ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚ 25 ମଇ 2020 ରେ କରାଯାଇଥିବା କୁହାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଦିନ ଉପଲବ୍ଧ ଭୌତିକ ଷ୍ଟକ୍ ଆଧାରରେ ଏସ୍ ସିଏଫ୍ ଆଦାୟ କରାଯାଇଥିଲା । 24 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ସୁଦ୍ଧା ମାନୁଆଲ ଭାବେ ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟରରୁ ଶେଷ ଷ୍ଟକ୍ ବାଲାନ୍ସ, ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଖୋଲିବା ପୂର୍ବରୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟର, ଏସ୍ ସି ଏଫ୍ ଲାଗୁ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଅବକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୁଙ୍ଖାନୁପୁଙ୍ଖ ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

4. ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦୁଇଟି ଉପାୟରେ ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ରେକର୍ଡ ହୋଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ବିକ୍ରୟ (ବୋତଲ ସଂଖ୍ୟା ଅନୁଯାୟୀ) ଅଡିଟ୍ ଗଣନା କରିଥିଲା:

   i. ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟର କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯେଉଁଠାରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ମାସ ପାଇଁ ପୃଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବଦଳାଯାଇଥିଲା/ ଲେଖା କାଟି ପୁନର୍ବାର ଲେଖା / ଧଳା ହେବା ବ୍ୟବହାର କରି ଲିଭା ଯାଇଥିଲା । କାରସାଦିର ଅନ୍ୟ ସଙ୍କେତ କାରଣରୁ, 01 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ଠାରୁ ଫେବୃଆରୀ 2020 ମଧ୍ୟରେ ହାରାହାରି ଦୈନିକ ବିକ୍ରି ଥିଲା, ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ମଧ୍ୟରେ ଅତିରିକ୍ତ ବିକ୍ରୟ (ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ପାଇଁ ବିକ୍ରୟ ସଂଖ୍ୟା ବିୟୋଗ କରି ଫେବୃଆରୀ 2020 ପାଇଁ ହାରାହାରି ବିକ୍ରୟ ସଂଖ୍ୟା ରେକର୍ଡ କରାଯାଇଥିଲା) ହିସାବ ପାଇଁ ମାନଦଣ୍ଡ ରୂପେ ନିଆଯାଇଥିଲା ।

   ii. ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟର କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯେଉଁଠାରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ମାସ ପାଇଁ ପୃଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକ ଧଳା ଲେପ ବ୍ୟବହାର/ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରସାଦି ହେତୁ ଲେଖା କାଟି ପୁନର୍ବାର ଲେଖା/ ଲିଭାଯାଇଥିଲା, 01 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ପର ଦିନ ତାରିଖ ଠାରୁ ହାରାହାରି ଦୈନିକ ବିକ୍ରି 01 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ରୁ ଗୋଟିଏ ଦିନ ପୂର୍ବର ପୁନର୍ବାର ଲେଖା/ ଲିଭାଯାଇଥିଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ସେହି ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ମଧ୍ୟରେ ଅତିରିକ୍ତ ବିକ୍ରୟ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ପାଇଁ ହାରାହାରି ବିକ୍ରୟ ସଂଖ୍ୟା ବିୟୋଗ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ତାରିଖ ପାଇଁ ରେକର୍ଡ ହୋଇଥିବା ବିକ୍ରୟ ସଂଖ୍ୟା, ପ୍ରଥମ ମନିପ୍ୟୁଲେସନ୍ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ଗଣନା ପାଇଁ ମାନଦଣ୍ଡ ଭାବେ ନିଆଯାଇଥିଲା ।

5. ଏସ୍‌ସିଏଫ୍‌ର କ୍ଷତି ପ୍ରସଙ୍ଗର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀ ଯେଉଁମାନେ ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟର କାରସାଦି କରିଥିଲେ, **ସାରଣୀ 4.1.1** ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 4.1.1: ଏସ୍ ସିଏଫ୍ କ୍ଷତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀ

ଜିଲ୍ଲା ଅବକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ	ଖୁଚୁରା ଦୋକାନ	କାରସାଦି ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଅଧିକ ବିକ୍ରୟର ରେକର୍ଡ	ଏସ ସିଏଫ୍ ପାଇଁ ଆନୁମାନିକ ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି[98] (ଟଙ୍କା ଲକ୍ଷରେ)
ମୟୁରଭଞ୍ଜ	ବାରିପଦା ନଂ.3 ଅଫ୍ ଦୋକାନ	2,51,369	152.72
କଟକ	ଖପୁରିଆ ଅଫ୍ ଦୋକାନ	1,94,605	108.46
ଅନୁଗୁଳ	ବନ୍ତଳ ସଂଖ୍ୟା.I ଅଫ୍ ଦୋକାନ	1,55,467	88.46
କଟକ	ମେରିଆ ବଜାର ଅଫ୍ ଦୋକାନ	1,77,571	87.46
କଟକ	କାଠ ଗୋଲା ଅଫ୍ ଦୋକାନ	1,40,188	82.11
ମୋଟ		**9,19,200**	**519.21**

(ଉତ୍ସ: ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଡିଇଓର ରେକର୍ଡ)

6. ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ କୋଭିଡ୍-19 ର ଜବାବରେ 22 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ତାରିଖରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ଜନତା କର୍ଫ୍ୟୁ ସହିତ ସେହି ତାରିଖଗୁଡିକରେ ମଦ ବିକ୍ରିକୁ ରେକର୍ଡ କରିଥିଲେ ଯେତେବେଳେ କି ଦୋକାନଗୁଡ଼ିକୁ ବନ୍ଦ ରଖିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

---

[98] ଅତ୍ୟଧିକ ବିକ୍ରୟ ଦର୍ଶାଯିବା ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟ ଏସ୍‌ସିଏଫ୍‌ର ଆକଳିତ କ୍ଷତି ମୂଲ୍ୟ, ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗ ଓ ମଦ ବୋତଲର ଆକାର ଆଧାରରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ବୋତଲ ପ୍ରତି ସର୍ବନିମ୍ନ ଏସ୍‌ସିଏଫ୍‌ର ପରିମାଣ ଆଧାରରେ ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା

7. ଜଣେ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀ ଯଥା ଲିଙ୍କ୍ ରୋଡ୍-3 ଅଫ୍ ଦୋକାନ, କଟକ, ନ ଥିବା ତାରିଖ ଯେପରିକି 30 ଏବଂ 31 ଫେବୃଆରୀ 2020 ରେ 1,923 ମଦ ବୋତଲ ବିକ୍ରୟ ରେକର୍ଡ କରିଥିଲା, ଯାହା ଅବକାରୀ ଓଆଇସି ମଧ ଦ୍ୱାରା ମଧ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା ।

8. ନଅ ଜଣ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀ ଗୋଟିଏ ଦିନରେ 20,000 ରୁ ଅଧିକ ବୋତଲର ଅତ୍ୟଧିକ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ମଦ ବିକ୍ରି ରେକର୍ଡ କରିଥିଲେ, ଯେପରି ସାରଣୀ **4.1.2** ରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 4.1.2: ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ଅଧିକ ମଦ ବିକ୍ରି

କ୍ର. ସଂ.	ଡିଇଓ	ଖୁଚୁରା ଦୋକାନ	ମଦର ବର୍ଗ	ବିକ୍ରୟ ତାରିଖ	ବିକ୍ରୟ ପରିମାଣ ରେକର୍ଡ କରାଯାଇଛି (ବୋତଲ ସଂଖ୍ୟା)
1	କଳାହାଣ୍ଡି	ବରୋଦା ଅଫ୍ ଦୋକାନ	ହୁଇସ୍କି -180	24 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020	42,310
2	କେଉଁଝର	ଯୋଡ଼ା ସଂଖ୍ୟା 3 ଅଫ୍ ଦୋକାନ	ବିୟର -650	24 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020	31,555
3	କଟକ	କାଠଗୋଲା ଅଫ୍ ଦୋକାନ	ହୁଇସ୍କି -180	21 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020	28,691
4	ଯାଜପୁର	ହୋଟେଲ ଦୋସ୍ତାନା ଅନ୍ ଦୋକାନ	ରମ୍ -180	20 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020	23,532
5	କଟକ	କାଠଗୋଲା ଅଫ୍ ଦୋକାନ	ହୁଇସ୍କି -180	20 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020	22,735
6	କଟକ	କାଠଗୋଲା ଅଫ୍ ଦୋକାନ	ରମ୍ -180	20 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020	20,997
7	କଟକ	ମେରିଆ ବଜାର ଅଫ୍ ଦୋକାନ	ରମ୍ -180	18 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020	20,768
8	କଳାହାଣ୍ଡି	ଭବାନୀପାଟଣା-6 ଅଫ୍ ଦୋକାନ	ହୁଇସ୍କି-180	24 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020	20,371
9	ଢେଙ୍କାନାଳ	ହିନ୍ଦୋଳ ସହର ଅଫ୍ ଦୋକାନ	ରମ୍ -180	22 ମାଚ 2020	25,000

(ଉତ୍ସ: ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଡିଇଓ ମାନଙ୍କର ରେକର୍ଡ)

9. 61 ଖୁଚୁରା ଦୋକାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଏସସିଏଫ୍‌ର ଗଣନା ପାଇଁ ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ହୋଇଥିବା ଏଣ୍ଟ୍ରିଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇନଥିଲା (***ପରିଶିଷ୍ଟ 4.4***) । ଏସ୍ ସିଏଫ୍ ଆଦାୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅବକାରୀ ଓଆଇସିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟର ଗୁଡ଼ିକର ଆକଳନ ଭୁଲ୍ ରେକର୍ଡିଂ ହେତୁ କ୍ଷତି ମାମଲାରେ ଶୀର୍ଷରେ ଥିବା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀ ତାଲିକା **ସାରଣୀ 4.1.3** ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 4.1.3: ଆକଳନ ଗୁଡ଼ିକର ଭୁଲ୍ ରେକର୍ଡିଂ ହେତୁ କ୍ଷତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ 5 ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀ

ଡିଇଓ	ଦୋକାନ	ଆକଳନ କ୍ଷତି (ଟଙ୍କାରେ)
କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା	ରାଜକନିକା ଅଫ୍ ଦୋକାନ	49,18,490
କେଉଁଝର	ସାଲନିଆ ଅଫ୍ ଦୋକାନ	35,25,293
ଅନୁଗୁଳ	କୁମନ୍ଦ ଅଫ୍ ଦୋକାନ	34,22,003
କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା	ଗୋବିନ୍ଦପୁର ଅଫ୍ ଦୋକାନ	25,33,528
ଅନୁଗୁଳ	କରାଟ ପଟା ଅଫ୍ ଦୋକାନ	24,09,665

(ଉତ୍ସ: ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଡିଇଓଙ୍କ ରେକର୍ଡ)

ଅଡିଟ୍ ଏସସିଏଫ୍ ହିସାବ କଲା ଯାହା କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଅନୁପାଳନରେ ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ବିକ୍ରିର ଧାରା ଉପରେ ଆଧାର କରି, ଲେଖା କାଟି/ ସଂଶୋଧନ/ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ବୃଦ୍ଧି (ପୃଷ୍ଠା ବଦଳାଇବା କ୍ଷେତ୍ରରେ) ଏବଂ 716 ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରାପ୍ତ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 1,27,21,915 ମଦ ବୋତଲ (ହୁଇସ୍କି, ରମ୍, ଭୋଡକା, ବ୍ରାଣ୍ଡିଂ ଏବଂ ବିୟର) ସାଧାରଣ ବିକ୍ରୟ ଧାରା ଠାରୁ ଅଧିକ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବାର ସୂଚନା ମିଳିଥିଲା । ଅତିରିକ୍ତ ବିକ୍ରୟର ଏହି ଅନିୟମିତ ରିପୋର୍ଟ ହେତୁ, ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟର ଗୁଡ଼ିକରେ ମନିପୁଲେସନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ, ଏସ୍‌ସିଏଫ୍ ଲାଗୁ ଏବଂ ଆଦାୟ ଦିଗରେ ଆନୁମାନିକ 75.07 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା (***ପରିଶିଷ୍ଟ 4.2*** ରେ ବିସ୍ତୃତ) ।

ଅବକାରୀ ଓଆଇସିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକ ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ ଏହି ପ୍ରକୃତିର ଥିଲା:

- ମହତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଲେଖାକାଟି ଲେଖା/ ଭାରି ସଂଶୋଧନର ତଥ୍ୟର ରିପୋର୍ଟ ନକରିବା, ଯାହାର ପରିଣାମସ୍ୱରୂପ ଅସାମାନ୍ୟ ରୂପରେ କମ୍ କ୍ଲୋଜିଂ ବାଲାନ୍ସର ରେକର୍ଡିଂ କରି ଅବକାରୀ କମିଶନରଙ୍କୁ ଜଣାଇନଥିଲା ।

- ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରାପ୍ତ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିସ୍ଥାପନର (ସମ୍ଭବତ ଅତ୍ୟଧିକ ଲିଖିତ/ ସଂଶୋଧିତ ପୃଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକୁ ବଦଳାଇବା ପାଇଁ) ପୃଷ୍ଠା ସିଲ୍ ଏବଂ ଅବକାରୀ ବିଭାଗ ଲୋଗୋ ସହିତ ପୃଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାରକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ।
- ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବେଭରେଜ୍ କର୍ପୋରେସନ୍ ଲିମିଟେଡ୍‌ର ୱେବ୍‌ସାଇଟ୍‌ରେ ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ହେରଫେର୍ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଲୋଜିଂ ଷ୍ଟକ୍‌କୁ ସଠିକ୍ ଭାବେ ରିପୋର୍ଟ ନ କରିବା, ଯାହାଫଳରେ ଏସ୍‌ସିଏଫ୍ ଲାଗୁ ଏବଂ ଆଦାୟରେ କମ୍ ହେଲା ।

ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଅଡିଟ୍ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରାପ୍ତ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀ ଏବଂ ସଂପୃକ୍ତ ଅବକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆପୋଷ ଭାଗିଦାରୀ ହେବାର ସମ୍ଭାବନାକୁ ଏଡ଼ାଇବାରେ ଅସମର୍ଥ ଥିଲା । ଅଡିଟ୍‌ର ବିଚାରରେ ଭୁଲ୍ ଏବଂ କମିଶନ କାର୍ଯ୍ୟ ହେତୁ ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଆୟୋଗର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଭାବେ ଗମ୍ଭୀର ଥିଲା, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଅବକାରୀ ଓଏସ୍‌ଆଇସିଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ।

ଅଡିଟ୍ ଦେଖିଲା ଯେ ବିଭାଗ ଏକ ସଫ୍ଟୱେର ପ୍ରୟୋଗ ଲାଗୁ କରିଥିଲା, ଏସ୍‌ସିଏଫ୍ ପ୍ରତି ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତିର ଆଶଙ୍କା ହ୍ରାସ କରାଯାଇପାରିଥାନ୍ତା, ଯାହାଫଳରେ ବିଭାଗରୁ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସଫ୍ଟୱେର ପଏଣ୍ଟ ଅଫ୍ ବିକ୍ରୟ ସହିତ ଲାଇସେନ୍ସପ୍ରାପ୍ତ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଷ୍ଟକ୍ ସ୍ଥିତିକୁ ପ୍ରତିଦିନ ସ୍ଥାପନ ଏବଂ ଅଦ୍ୟତନ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ହୋଇଥାନ୍ତା । ପଞ୍ଜାବ[99] ଓ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ[100]. ପରି ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ମେସିନ୍ ପରି ଖୁଚୁରା ବିକ୍ରୟକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବେ ରେକର୍ଡ କରିବାକୁ ଲାଇସେନ୍ସପ୍ରାପ୍ତ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ ପଏଣ୍ଟ ଅଫ୍ ମେସିନ୍ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରିଥାନ୍ତା । ଯେହେତୁ ଅଡିଟ୍ କେବଳ 21 ଟି ଜିଲ୍ଲା ଅବକାରୀ ଅଫିସରେ ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ଇଚ୍ଛାକୃତ ଭାବରେ ଅନୁପାଳନ ନ କରିବାର ଉଦାହରଣ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଏବଂ ଏହିପରି ତ୍ରୁଟି ପାଇଁ ସଂପୃକ୍ତ ଅବକାରୀ ଓଏସ୍‌ଆଇସିଙ୍କ ଉପରେ ଦାୟିତ୍ୱ ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପୁଙ୍ଖାନୁପୁଙ୍ଖ ସମୀକ୍ଷା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ବିଶେଷ କରି ସେହି 108 ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ ରହିବ, ଯେଉଁମାନେ ଅଡିଟ୍ ଦ୍ୱାରା ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟର ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ (***ପରିଶିଷ୍ଟ 4.1*** ରେ ତାଲିକା), ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟରଗୁଡ଼ିକରେ ଅଧିକ ପରିମାଣ ଏବଂ ବିସ୍ତାର ପ୍ରକୃତି ମନିପୁଲେସନ୍ ହେତୁ ସେମାନେ ଏହା କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ।

ଉପରୋକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱୀକାର କରି ଅବକାରୀ କମିଶନର କହିଥିଲେ (ଅପ୍ରେଲ 2023):

i. ସମସ୍ତ ଖୁଚୁରା କେନ୍ଦ୍ରରେ ବ୍ରାଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ଆକାରୱାରୀ ମଦ ଷ୍ଟକ୍/ ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟରର କଡ଼ା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ସମସ୍ତ ଅବକାରୀ ଅଧିକ୍ଷକ ଏବଂ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ପୁଣି ଥରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା (ଅପ୍ରେଲ 2023) ।

ii. ଯେପରି ଅଡିଟ୍ ଦ୍ୱାରା ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ମଦ ଦ୍ରବ୍ୟ ପାଇଁ ଟ୍ରାକ୍ ଏବଂ ଟ୍ରେସ୍ ସିଷ୍ଟମ ସହିତ ଲାଇସେନ୍ସପ୍ରାପ୍ତ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ବିକ୍ରୟ ଉପରେ ନଜର ରଖିବା ପାଇଁ ସଫ୍ଟୱେୟାର ପ୍ରୟୋଗ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ।

iii. ଅଡିଟ୍ ପାଇଁ ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟର ପ୍ରଦାନ ନକରିବା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ଏବଂ ସଂପୃକ୍ତ ଅବକାରୀ ଅଧୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ନା କେବଳ ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀଙ୍କୁ ବରଂ ଏହିପରି ଅଣ-ଦାଖଲ ପାଇଁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅବକାରୀ ଓଏସ୍‌ଆଇସିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

iv. ପୃଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକର ଟ୍ୟାମ୍ପରିଂ ଏବଂ ବଦଳାଇବା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ଏବଂ ରେଜିଷ୍ଟର ଗୁଡ଼ିକ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଯାଞ୍ଚ ନ କରିବା ଯୋଗୁଁ ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱର ଏସ୍‌ସିଏଫ୍ ଆକାରରେ ହୋଇଥିବା କ୍ଷତି ପାଇଁ ନା କେବଳ ଲାଇସେନ୍ସପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବରଂ ସଂପୃକ୍ତ ଅବକାରୀ ଓଆଇସିଙ୍କୁ ଅବହେଳା, ତଦାରଖର ଅଭାବ ଏବଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଅବହେଳା ପାଇଁ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଅବକାରୀ ଅଧୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା (ଅପ୍ରେଲ 2023) ।

---

99 https://tinyurl.com/wn4z695v
100 https://tinyurl.com/ysutp9nj

v. ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀ ଏବଂ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ଏବଂ ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ହାସଲ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ, ଯାହା ଅଡିଟ୍ ଦ୍ୱାରା ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଥିଲା ।

4.2 ଅତ୍ୟଧିକ ବଟ୍‌ଲିଙ୍ଗ ଉପରେ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ନ କରିବା ଫଳରେ 3.91 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହେବା

ଅନୁମତି ପ୍ରାପ୍ତ ଅପଚୟ ପରିମାଣଠାରୁ ଅଧିକ ବଟ୍‌ଲିଙ୍ଗ ଅପଚୟ ଭାବରେ ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ମିଶ୍ରିତ ସ୍ପିରିଟ୍ ପରିମାଣ ଉପରେ ଅବକାରୀ ଡ୍ୟୁଟି ଲାଗୁ ନ କରିବା ଫଳରେ 3.91 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ଅବକାରୀ ନିୟମ, 2017 ର ନିୟମ 97(4) ଏବଂ (5) ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ଏକ କାସ୍କର ସମସ୍ତ ବିଷୟବସ୍ତୁ, ଯେଉଁଠାରେ କାସ୍କ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ, ଗୋଟିଏ ଅପରେସନରେ ବଟଲଡ୍ କରାଯିବ ଏବଂ ବଟଲିଂ ଶେଷ ହେବା ମାତ୍ରେ ଅଫିସର୍-ଇନ୍-ଚାର୍ଜ(ଓଆଇସି) ବଟ୍‌ଲଡ ପରିମାଣ ନିରୂପଣ କରିବେ ଏବଂ ସଂପୃକ୍ତ ରେଜିଷ୍ଟରର ପୂର୍ଣ୍ଣହେବା ପାଇଁ ମାତ୍ରା ଏବଂ ଅପଚୟ ରେକର୍ଡ କରିବ । ଶୁଳ୍କରେ ରିହାତି କିମ୍ବା ଫେରସ୍ତ ଅନୁଦାନ, ଯାହା ଉପରୋକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଥିବା ଅଭାବ ଯୋଗୁ ପୂର୍ବରୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିବ, ସର୍ବାଧିକ ଦୁଇ ପ୍ରତିଶତ ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ତ୍ରୈମାସିକ ଶେଷରେ କଲେକ୍ଟର ମାଧ୍ୟମରେ ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ ଉପରେ ଅବକାରୀ କମିଶନରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯିବ ।

ଅଡିଟ୍ ଅବକାରୀ ଅଧୀକ୍ଷକ, ବ୍ରହ୍ମପୁରର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଭାରତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିଦେଶୀ ମଦ (ଆଇଏମ୍ଏଫ୍ଏଲ୍)ର ଏକ ନିର୍ମାଣ, ଅର୍ଥାତ୍ ମେସର୍ସ ୟୁନାଇଟେଡ୍ ସ୍ପିରିଟ୍ ଓ ଲିମିଟେଡ୍ (ୟୁଏସ୍ଏଲ୍), ଗୋପାଳପୁରର ବ୍ରେଣ୍ଡିଂ ଏବଂ ରିଡକ୍ସନ୍ ରେଜିଷ୍ଟର ଏବଂ ବାର୍ଷିକ ଷ୍ଟକ୍ ଟେକିଂ ରିପୋର୍ଟର ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ । ଅଡିଟ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ ମିଶ୍ରିତ ସ୍ପିରିଟ୍‌। ବିଭିନ୍ନ ରିଡକ୍ସନ୍ ବ୍ଲେଣ୍ଡିଂ ଭ୍ୟାଟ୍‌ରେ ଗଚ୍ଛିତ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦ୍ରବ୍ୟ (ଯେଥା-ଆଇଏମ୍ଏଫ୍ଏଲ୍) ର ବଟଲିଙ୍ଗ ଦିନ ପ୍ରତି ଦିନ ଆଧାରରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଦିନର ଉତ୍ପାଦନ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ, ଓଆଇସି ଏଣ୍ଟ୍ରିଗୁଡ଼ିକ ଯେପରିକି ଉତ୍ପାଦନର ତାରିଖ, ଉତ୍ପାଦର ନାମ, ବ୍ୟାଚ୍ ସଂଖ୍ୟା, ବ୍ରେଣ୍ଡିଂ ପାଇଁ ନିଆଯାଇଥିବା ସ୍ପିରିଟର ପରିମାଣ, ହ୍ରାସ/ ଅପଚୟ, ଲଣ୍ଡନ ପ୍ରୁଫ୍ ଲିଟର (ଏଲ୍‌ପିଏଲ୍) ରେ ଉତ୍ପାଦିତ ଆଇଏମ୍ଏଫ୍ଏଲ୍, ବଟଲିଂ ଅପଚୟ ଇତ୍ୟାଦି, ଉତ୍ପାଦନ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ରେକର୍ଡ କରିବ । ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ 2017-18 ରୁ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ 2020-21 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଆଇଏମ୍ଏଫ୍ଏଲ୍ ର ବଟଲିଂ ଅପରେସନ୍ ସମୟରେ ଉତ୍ପାଦନ ୟୁନିଟ୍ 392 ଦିନରେ, ଆଇଏମ୍ଏଫ୍ଏଲ୍‌ର 24,88,340.73 ଏଲ୍‌ପିଏଲ୍‌ର ବଟଲିଂ ପାଇଁ 26,24,912.65 ଏଲ୍‌ପିଏଲ୍ ମିଶ୍ରିତ ସ୍ପିରିଟ୍ ବ୍ୟବହାର କରିଥିବା ରିପୋର୍ଟ କରିଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ବଟଲିଂ ସମୟରେ 1,36,571.92 ଏଲ୍‌ପିଏଲ୍ (5.20 ପ୍ରତିଶତ) ର ଅପଚୟ ପଞ୍ଜିକରଣ କରିଥିଲା । ଏହିପରି, ବଟଲିଂ ଅପଚୟ 52,498.25 ଏଲ୍‌ପିଏଲ୍ (2 ପ୍ରତିଶତ) ର ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ଅପଚୟରୁ 84,073.67 ଏଲ୍‌ପିଏଲ୍ ଅଧିକ ଥିଲା । ପ୍ରତି ଅପରେସନ୍ ପାଇଁ ଅତ୍ୟଧିକ ଅପଚୟ 0.02 ରୁ 98.0 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଅବସରରେ (03 ଅପ୍ରେଲ 2019) 1,514.25 ଏଲ୍‌ପିଏଲ୍‌ର ସମୁଦାୟ ବ୍ଲେଣ୍ଡେଡ୍ ସ୍ପିରିଟ୍ ବଟଲିଂ ଅପଚୟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ।

ଅଡିଟ୍ ଦେଖିଲେ ଯେ ଓଆଇସି ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ସୀମା ଠାରୁ ଅଧିକ ବାରମ୍ବାର ବଟଲିଂ ଅପଚୟ ବିଷୟରେ ନା ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିଥିଲେ ନା ମାନଦଣ୍ଡ ଉପରେ ବଟଲିଂ ଅପଚୟ ରୂପରେ ରେପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ବ୍ଲେଣ୍ଡେଡ୍ ସ୍ପିରିଟ୍ ପରିମାଣ ଉପରେ ଅବକାରୀ ଡ୍ୟୁଟି (ଇଡି) ଲାଗୁ କରିଥିଲେ । ଯେହେତୁ ବଟଲଡ୍ ଆଇଏମ୍ଏଫ୍ଏଲ୍ ଉପରେ ଇଡିର ହାର ଆଇଏମ୍ଏଫ୍ଏଲ୍ ପ୍ରକାର ଅର୍ଥାତ୍ ରମ୍ କିମ୍ବା ହ୍ୱିସ୍କି ସହିତଏବଂ ବୋତଲଗୁଡ଼ିକର ପରିମାଣ ଆଧାରରେ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ, ନିର୍ମାତାଙ୍କ ଠାରୁ ଆଦାୟ ହେବାକୁ ଥିବା ଇଡି ରାଶିର ଆକଳନ କରିବା ପାଇଁ ଅଡିଟ୍ ଇଡିର ସବୁଠାରୁ କମ୍ ଦରକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା, ଯାହା ସଂପୃକ୍ତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା । ସେହି ଅନୁସାରେ ଇଡି ପରିମାଣ, ବଟଲିଂ ଅପଚୟ ପରିମାଣ 84,073.67 ଏଲ୍‌ପିଏଲ୍ ଉପରେ 3.91 କୋଟି ଟଙ୍କା ଗଣନା ହୋଇଥିଲା ।

ଏହିପରି, ବ୍ଲେଣ୍ଡେଡ୍ ସ୍ପିରିଟ୍ ଅତ୍ୟଧିକ ବଟଲିଂ ଅପଚୟ ଉପରେ ଇଡି ଲାଗୁ ନହେବା ଦ୍ୱାରା ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ହେଲା ଯାହାର ପରିମାଣ 3.91 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ।

ଅବକାରୀ ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2023) ଯେ, ବଟଲିଂ ଅପଚୟର ପୁନଃ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ଏକ କମିଟି ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ମାମଲାର ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ପରିଣାମରେ ଆସିବା ପରେ ଅନ୍ତିମ ଅନୁପାଳନ ଦାଖଲ କରାଯିବ । ଯଦିଓ, ତଥ୍ୟ ଏହା ଥିଲା କି ବିଭାଗର ଅବହେଳା ଯୋଗୁ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା ।

4.3 ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ପଞ୍ଜିକରଣ ଶୁଳ୍କର ସ୍ୱଳ୍ପ ଆଦାୟ

ବାର୍ଷିକ ଅବକାରୀ ପଲିସିରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ଦର ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ବାର୍ଷିକ କମ୍ପୋଜିଟ୍ ଲେବଲ୍ ପଞ୍ଜିକରଣ ଶୁଳ୍କ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ଫଳସ୍ୱରୂପ ରାଜସ୍ୱର କମ୍ ଆଦାୟ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା 1.48 କୋଟି ଟଙ୍କା ।

ଓଡ଼ିଶା ଅବକାରୀ ନିୟମ, 2017 ର ନିୟମ 102 (1 ରୁ 8) ଅନୁଯାୟୀ, କୌଣସି ବିଦେଶୀ ମଦ, ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ଭିତରେ କିମ୍ବା ଭାରତର କୌଣସି ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ ଲାଇସେନ୍ସପ୍ରାପ୍ତ ନିର୍ମାତା ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ହୁଏ ଏବଂ ଯାହା ରାଜ୍ୟକୁ ଆମଦାନି କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଥାଏ, କିମ୍ବା ଭାରତ ବାହାରୁ ରାଜ୍ୟକୁ ଆମଦାନୀ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ମଦ ବିକ୍ରି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି ଗୋଦାମରେ କିମ୍ବା କୌଣସି ଖୁଚୁରା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀଙ୍କ ପରିସରରେ ବିକ୍ରି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖାଯିବ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ରାଣ୍ଡ ନାମ, ଯାହା ଅଧୀନରେ ଏବଂ ଯେଉଁ ଲେବଲ୍ ସହିତ ବିକ୍ରୟ ହେବ, ଅନୁମୋଦିତ କରାନଯାଇଛି ଏବଂ ଅବକାରୀ କମିଶନର ଦ୍ୱାରା ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ତାହା ବିକ୍ରୟ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ବ୍ରାଣ୍ଡ ନାମ ଏବଂ ଲେବଲ୍ର ଅନୁମୋଦନ ଏବଂ ଏହି ବ୍ରାଣ୍ଡ ନାମ ଏବଂ ଲେବଲର ନବୀକରଣ ପାଇଁ ଏବଂ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଏହିପରି ଫିସ୍ ସଂଲଗ୍ନ କରାଯିବ, ଯାହା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସମୟ ସମୟରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିଥାନ୍ତି ।

ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଅବକାରୀ ଆକ୍ଟ, 1915 ଅଧୀନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଅବକାରୀ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ଅବକାରୀ ନିୟମର ନିୟମ 41 ଏ ର ଧାରା 4(କ) ପରେ ଏକ ନୂତନ ଧାରା ଭର୍ତ୍ତି କରିଥିଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 1998) । 1965, ଫେବୃଆରୀ ମାସ ପରେ ବ୍ରାଣ୍ଡ କିମ୍ବା ଲେବଲ୍ ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ମୂଳ ଶୁଳ୍କର 50 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ପରେ ଦୁଇଗୁଣ ହାରରେ ଜରିମାନା ଲାଗୁ କରାଯିବ । ଉପରୋକ୍ତ ଅଧିନିୟମକୁ ରଦ୍ଦ କରାଗଲା ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଅବକାରୀ ଅଧିନିୟମ, 2008 ସହିତ ବଦଳାଇ ଦିଆଗଲା । 2008 ର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 109(2) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି ଯେ, ରଦ୍ଦ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ନିୟମ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଲାଇସେନ୍ସ. ପରମିଟ୍, ପାସ୍ କିମ୍ବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁବିଧା ବଳବତ୍ତର ରହିବ । ଏହିପରି, ମାର୍ଚ୍ଚ 1998 ରେ ଅଧିସୂଚନା ଅନୁସାରେ, ବ୍ରାଣ୍ଡ କିମ୍ବା ଲେବଲ୍ ଗୁଡ଼ିକର ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ବିଳମ୍ବିତ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଜରିମାନା ଲାଗୁ କରାଯିବାର ଥିଲା ।

ରାଜ୍ୟର ବାର୍ଷିକ ଅବକାରୀ ପଲିସି ଅନୁଯାୟୀ, ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ 2019-20 ଏବଂ 2020-21 ପାଇଁ ଭାରତର ନିର୍ମାତା/ ଯୋଗାଣକାରୀ ବିଦେଶୀ ମଦ ଆଇଏଫ୍ଏମ୍ଏଲ୍, ବିୟର, ପିଇବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ (ଆର୍‌ଟିଡି) ପାନୀୟ ଏବଂ କମ୍ ଆଲକୋହଲ୍ ପାନୀୟ (ଏଲ୍ଏବିର) ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ତାଲିକା, **ସାରଣୀ 4.3.1** ରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା ଦର ଅନୁଯାୟୀ, ଲେବଲ୍ ପିଛା 5000 ଟଙ୍କା ଆବେଦନ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ବାର୍ଷିକ କମ୍ପୋଜିଟ୍ ଲେବଲ୍ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ (ଏସିଏଲ୍ଆର୍) ଶୁଳ୍କ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ସାରଣୀ 4.3.1: ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ମଦ ଉପରେ ଏସିଏଲ୍ଆର୍ ଶୁଳ୍କର ଦର

ମଦର ପ୍ରକୃତି	ଏସିଏଲ୍ଆର୍ ଫିର ହାର
ଆଇଏମ୍ଏଫ୍ଏଲ୍	ପୂର୍ବ ବର୍ଷର ଜାନୁଆରୀ ରୁ ଡିସେମ୍ବର ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଥିବା ମାମଲାର ପାଞ୍ଚ ଗୁଣ[101]
ବିୟର/ ଆର୍‌ଟିଡି/ ଏଲ୍ଏବି	ପୂର୍ବ ବର୍ଷର ଜାନୁଆରୀ ରୁ ଡିସେମ୍ବର ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଥିବା ମାମଲାର ଚାରି ଗୁଣ

(ଉତ୍ସ: ରାଜ୍ୟର ବାର୍ଷିକ ଅବକାରୀ ନୀତି)

[101] ଗୋଟିଏ କେସ୍, 750 ଏମ୍ଏଲ୍ ପରିମାଣର 12 ଟି ବୋତଲ କିମ୍ବା 375 ଏମ୍ଏଲ୍ ପରିମାଣର 24 ଟି ବୋତଲ କିମ୍ବା 180 ଏମ୍ଏଲ୍ ପରିମାଣର 48 ଟି ବୋତଲକୁ ବୁଝାଏ

2020-21 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ନିର୍ମାତା ଏବଂ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ସଂଗୃହିତ ଆବେଦନ ଏବଂ ଏସିଏଲ୍ଆର୍ ଶୁଳ୍କର ସଠିକତା ଆକଳନ କରିବାକୁ ଅଡିଟ୍, ଅବକାରୀ କମିଶନର, କଟକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ରେକର୍ଡ ପରୀକ୍ଷା-ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2022) । ଅଡିଟ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ଯେ 43 ଟି ଟେଷ୍ଟ-ଚେକ୍ ମଧ୍ୟରୁ ତିନି ଜଣ ଯୋଗାଣକାରୀ[102] 17 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ରୁ 23 ଜୁନ୍ 2020 ମଧ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ତାରିଖରେ ଆବେଦନ ଏବଂ ଏସିଏଲ୍ଆର୍ ଶୁଳ୍କ ଜମା କରିଥିଲେ, ଯାହାକି 1.49 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା । ଯଦିଓ ଜମା ରାଶି ଫେବୃଆରୀ ମାସ ପରେ କରାଯାଇଥିଲା, ଶୁଳ୍କ ବର୍ଦ୍ଧିତ ହାର ବଦଳରେ ସାଧାରଣ ହାରରେ ଜମା କରାଯାଇଥିଲା, ଯେପରିକି ବାର୍ଷିକ ଅବକାରୀ ପଲିସି, 2019-20 ରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଡିଟ୍ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ରାଶି, ବର୍ଦ୍ଧିତ ହାରରେ 2.97 କୋଟି ଟଙ୍କା ଗଣନା କରିଥିଲା । ଏହିପରି, 1.48 କୋଟି ଟଙ୍କା ଶୁଳ୍କ ବାବଦରେ କମ୍ ଆଦାୟ ହୋଇଥିଲା ।

ଅବକାରୀ ବିଭାଗ ଅଡିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2023) ଯେ ଅତିରିକ୍ତ ପରିମାଣର ଶୁଳ୍କ ଛାଡ଼ କରିବା ପାଇଁ ତିନିଜଣ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଶୁଳ୍କ ଜମା କରିବାକୁ ସ୍ମରଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର
ତାରିଖ 6 NOV 2024

(ରାଜକୁମାର)

ପ୍ରଧାନ ମହାଲେଖାକାର (ଲେଖାପରୀକ୍ଷା-I)
ଓଡ଼ିଶା

ପ୍ରତିସ୍ୱାକ୍ଷରିତ

ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ
ତାରିଖ 11 NOV 2024

(ଗିରୀଶ ଚନ୍ଦ୍ର ମୁର୍ମୁ)

ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକ

---

102 ବାକାର୍ଡି ଇଣ୍ଡିଆ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍, ରାଡିକୋ ଖଇତାନ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଓ ଆସ୍କା ସମବାୟ ଚିନି ଶିଳ୍ପ ଲିମିଟେଡ୍